

Termek

1. **terem:** Alapterület 16 x 12 m, magasság 4 m.

Jelenlegi berendezésével (dobogórendszer, 150 db szék, fény- és hangtechnikai berendezések stb.) alkalmas **színházi előadások céljára**, az előadás térigényétől függően kb. 120-150 fő leültetésére.

2. **terem:** Alapterület 10 x 10 m, magasság 3,5 m.

Próbateremnek kialakítva, de alkalmas szobaszínházi előadások megtartására is.

3. **terem:** Alapterület 10 x 8 m, magasság 3,2 m. **Klubterem** berendezéssel, büfépulttal felszerelve.

4. **3 db iroda, 3 db raktár, öltözők, mellékhelyiségek.**

9

2. sz. melléklet

Gazdasági-pénzügyi feltételek

A színház éves költségvetési támogatása: 30 millió Ft.

Ebből bérekre fordítható: max. 15 millió Ft. Ez az összeg 20 fő számára fedezi a havi átlagban 40 ezer Ft-os fizetést, valamint a fizetések közterheit.

A fenntartás (fűtés, villany, víz, csatorna) költségei éves szinten 10 millió Ft.

A város által biztosított támogatásból közvetlen produkciós költségként (vagy egyéb tevékenységekre) felhasználható 5 millió Ft.

Védnevek

Sándor L. István

Újabban védnevek fedik el a valós szándékokat. Címkek, melyek valamilyen nemes cél védjegyével próbálják értékessé varázsolni a kétes törekvéseket, színvonalatlan rendezvényeket.

Ki ne örülne manapság egy-egy gyermekeknek szóló színházi előadásnak? Ki ne tudná, milyen fontos hiánypótló feladata van minden ilyen vállalkozásnak, hisz az Arany János Színház megszűnése után Budapesten is esetlegessé, alkalmi jellegűvé váltak a gyermekszínházi bemutatók. Ki ne tartaná fontosnak a környezetvédelem, a természetszeretet ügyét? Ki ne látná be, hogy ezek olyan nemes eszmények, melyeket idejekorán meg kell ismertetni a gyermekekkel is. Valóban mindnyájunk jövője függ attól, hogy felnőtt-e az a nemzedék, amely magától értetődően teszi magáévá ezeket az értékeket. De ki ne tartaná felháborítósnak, ha ezek a fontos célok csak afféle védnévként szolgálnak kereskedelmi jellegű szórakoztatóipari vállalkozások átcímkezéséhez?

Ne szépítsük a dolgot: A Föld napja alkalmából izlésromboló gyermek-hakniműsort mutatott be a Budapesti Kamaraszínházban az Elefánti és barátai néven szereplő színvonalatlan „kulturbrigád”. A műsor gerincét az azonos című hangkazetta dalai alkották: a pop-rock elkopott sémáit variáló invenciótlan dallamokhoz ostobácska, szellemeskedő szövegek társultak. (Példaként idézzük a János-hegy című dal refrénjét: „Egyszer voltam Nagymaroson, /légezt a félbajuszom. / Egyszer voltam Szigligeten, /süket lettem félfülemre.”) A dalok természetesen nem élőben szólaltak meg: a play-back bejátszásokhoz 7-14 éves gyerekekből álló szereplőgárda tátozott, táncikált. A rutinosabbak igyekeztek úgy csinálni, mintha maguk is énekelnének, a kisebbek nem sokat törődtek ezzel. A koreográfiát azonban még ők is könnyen elsajátították: egy csipőrángás jobbra, egy balra, fel a jobb kezét, aztán a másikat. Ezek a lokáltáncosoktól ellesett primitív mozdulatok kísérték az összes dalt.

Mindez természetesen nem hozta lázba a gyermekközönséget. Többnyire oda sem figyeltek a dalokra. (A nyitány alatt például össznépi játék folyt egy luftballonnal, amely a bevezető játékból maradt a nézőtéren. Hiába illegette magát a színpadon az elefántjelmezbe öltöztetett kislány és a „gyermektáncos”, a közönség azzal volt elfoglalva, hogy épp kihez száll a léggömb.) A nézőtéren ülő gyerekek arra vártak, hogy mikor kerül rájuk a sor, mikor futhatnak a színpadra, mikor szerepelhetnek. A dalok közötti szüneteket ugyanis játékok töltötték ki, amelyek sokszor a dalok alatt is folytatódtak. „Gyerekek! Tegye fel a kezét, aki még nem volt bolha!” – mondta a műsorvezető. És a gyerekek futottak, hogy bolhaugrást játsszanak, hogy kígyót rajzoljanak, hogy bokrok vagy épp arra tévedt kirándulók legyenek a János-hegyen, hogy az állatkert lakóit utánozzák.

A műsor arra épített, hogy a gyermekeknek mindig, minden körülmények között van kedvük játszani. Ezzel élt vissza a rutintalan műsorvezetőnek bizonyuló Lendvai Klári zeneszerző-producer, amikor azt a látszatot keltette, hogy ezen a délelőttön a gyerekek a fontosak. Úgy tett, mintha játszani hívná őket a színpadra, holott csak háttérként használta őket a monoton menetben következő dalok illusztrálásához. (Az ügyesebbek jutalom-

ként megsimogathatták az állatkertből hozott bébikorú óriáskígyókat.) Arra nem vállalkozott, hogy valóban megmozgassa a gyerekek fantáziáját. Hogy a képzeletükre hagyatkozzon, hogy rájuk építsen. Belőlük induljon ki. Hogy tényleg játszótársaknak tekintse őket. Hogy róluk szóljon a játék. Hogy szereplők és nézők együtt induljanak képzeletbeli utazásra: megismerni a természetet, felfedezni szépségeit, értékeit, megérteni a természetvédelem fontosságát. Hogy valódi élményként, s ne csak jelszóként találkozzanak a gyerekek a környezetvédelem ügyével.

A közelmúltban megjelent drámapedagógiai könyvekről

Lengyel Zsuzsa

Tolnai Mária: Dráma és nevelés (gondolatok a drámapedagógiáról mint tanulási módszerről és a pedagógusképzésben betöltött szerepéről)⁹

Írásomban Tolnai Mária könyvével kapcsolatban négy fő kérdésre keresem a választ:

- I. Mi az, amit a szerző ígér?
- II. Mi az, amit – az ígéretekben – az olvasó vár/várhat?
- III. Mi az, amit a szerző ad? (Beváltja-e ígéreteit?)
- IV. Mi az, amit az olvasó kap? (Az olvasó azt kapja-e amit várt?)

I. Mi az, amit a szerző ígér? (vö. első fejezet: „Hogy miért? Bevezető gondolatok”)

A drámapedagógiáról ígér:

1. hasznosítható gondolatokat;
2. a gondolatait tapasztalati és elméleti úton alakító tényezőkről szóló
 - a) beszámolót csoportélményeiről – gyerekcsoport, pedagógus hallgatókból álló csoport, kollégákból álló csoport (drámakurzus) és
 - b) összefoglalót a nemzetközi és hazai szakirodalomból.

II. Mi az, amit – az ígéretekben – az olvasó vár/várhat?

A drámapedagógiáról szóló 1.) „hasznosítható” gyakorlati útmutatót, kézikönyvet, 2.a) élménybeszámolókat, 2.b) széleskörű elméleti összefoglalót.

Az olvasó tehát azt várhatja, hogy a könyv egy sajátos (a szerző saját olvasata szerinti) drámapedagógiai elméleti, gyakorlati és „lírai” áttekintést ad úgy, hogy a háromféle szempont folytonosan át-meg átszövi egymást, s mindeközben arra fókuszál, hogy „bebizonyítsa, a drámapedagógia segíti a pedagógusok szakmai szocializációját, szociális érzékenységét, s az elsajátítandó ismeretek megértését” (6. old.).

III. Mi az, amit a szerző ad? (Beváltja-e ígéreteit?)

Haladjunk fejezetről fejezetre!

A második fejezet: „Dráma és nevelés. A drámafoglalkozások „szereplői”, drámatanár – egyén – csoport”. E fejezet első részében először *Andrew C. Rouse*-t idézi arról, hogy milyen utat járt be a dráma az oktatásban az évszázad elejétől kezdve Angliában; ezután magyar szerzők a drámapedagógiára vonatkozó megállapításai következnek, majd Tolnai Mária megfogalmazza a drámára vonatkozó saját definícióját: „A drámapedagógia tehát a személyiség, képességek és közösségfejlesztés képzési egysége, saját élményű csoportban”. Szerinte a drámapedagógia gyakorlati módszer és szemléletmód, gyerekközpontú (résztevő központú), a témákat cselekvéssé alakítja a drámatechnikák segítségével. (Így a résztvevők az élmények létrehozói és átélői is egyben.)

A továbbiakban *Vekerdy Tamás* gondolatmenetét követve azokat az életkori sajátosságokat veszi számba, amelyhez a nevelő drámát igazítani lehet. A fejezet zárásaként a csoport–egyéni–drámatanár összefüggést vizsgálja a szerző.

A harmadik fejezet („A megértés és tudatosság szintjei a drámajátékkal való munkában. A tanár és diák szerepvállalásai”) törzsanyagát egy foglalkozás ismertetése és elemzése teszi ki. Ezt a foglalkozást *Eileen Pennington* 1992 júniusi drámakurzusa inspirálta. Az elemzés pedig *Dorothy Heathcote*-nak – az említett tan-

⁹ A Pedagógus Szakma Megújítása Projekt; Korona Kiadó, Bp.